

XORIJIY TILLARNI O'QITISHNING ZAMONAVIY METODLARI (NEMIS TILI)

Рахматова Дилнавоз Абдимурадовна

ЎзДЖТУ немис тили амалий фанлар кафедраси стажёр ўқитувчиси.

Annotatsiya: Mazkur maqolada xorijiy tillarni o'qitishning zamonaviy metodlari (nemis tili misolida) so'z boradi. Shu bilan birga mamlakatimizda ta'lim borasida olib borayotgan islohotlar ham qisqacha ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: pedagogika, interaktiv metodlar, xorijiy, texnologiya, mantiq, fikrlar.

Аннотация: В данной статье рассматриваются современные методы обучения иностранным языкам (на примере немецкого языка). Одновременно будут кратко рассмотрены реформы образования, проводимые в нашей стране.

Ключевые слова: педагогика, интерактивные методы, иностранный язык, технология, логика, мысль.

Annotation: This article deals with modern methods of teaching foreign languages (as an example of German). At the same time, the educational reforms carried out in our country will also be briefly considered.

Key words: pedagogy, interactive methods, foreign, technology, logic, thoughts.

KIRISH: Bugungi kunda xorijiy tillarni bilish ko'nikmasi professional ta'limning ajralmas qismlaridan biri bo'lib bormoqda. Turli sohalardagi mutaxassislarda chet ellik hamkorlar bilan hamkorlik qilish ko'rsatkichi yuqori bo'lganligi sababli, ularda til o'rganishga bo'lgan talab yuqoridir.

Axborot texnologiyalari va zamonaviy o'qitish usullaridan foydalanish qobiliyati yangi materiallarni tezkor tushunishga yordam beradi. Turli usullarni birlashtirib o'qituvchi muayyan ta'lim dasturlarini yechishga qodir bo'ladi. Shu munosabat bilan o'qituvchilar va o'quvchilar xorijiy tillarni o'qitishning zamonaviy usullari bilan tanishishlari kerak. Natijada maqsadlariga erishish uchun eng samarali usullarni tanlay bilish ko'nikmalari shakllanadi. Bunda o'qitish va o'rganishning bir necha metodlaridan foydalanish samarali natija beradi. O'qitish kichik bosqichlarda amalga oshiriladi va o'quvchining mavjud bilim tizimiga asoslanadi. Zamon ilgari lab borgani sari har sohada yangilik ko'payib bormoqda.

Hozirgi kunda ta'lim-tarbiya sifatini va samaradorligini oshirish kelguchi taraqqiyotimizning asosi ekanligini juda yaxshi tushunamiz. O'qituvchi dars davomida o'z faniga ijodkorlik bilan qarashi kerak.

ASOSIY QISM:

Hozirda pedagogik va axborot texnologiyalarini o‘quv jarayonida qo‘llashga bo‘lgan qiziqish kuchayib bormoqda. Hozirgi kunda interfaol metodlarning bir necha turlarni bo‘lib, ta‘lim jarayoni shu yo‘llardan foydalanib kelinmoqda. Pedagogik texnologiya –avvaldan rejalashtirilgan natijalarga olib beruvchi va shart bo‘lgan tartibli amallar tizimidir. Ta‘lim metodlarining turlari juda ko‘p. O‘quvchilar o‘quv axborotlarni o‘zlashtirish, mavzuni tushunib yetishlari, mavzuni ma‘ruza, hikoya, tushuntirish orqali, videousul orqali bilimlarini mustahkamlashlari zarur. O‘qituvchi o‘quv axborotlarni mustahkamlashga, tushunib yetishi uchun xizmat qiladigan, o‘quvchilarni shu mavzu ustida fikrlashga o‘rgatadigan bir necha usullardan foydalanishi kerak. O‘quvchilarning so‘z boyligini oshirishga, kitoblar bilan ishlashga ingliz tilida zamonlarga oid, fonetikaga oid, mashqlar bilan ishlashga o‘rganish kerak. O‘quvchilarning faoliyatini rivojlantirish uchun yana “bahs”, “davra”, suhbat, “pinbord”, “ishbilarmonlik”, miyaga hujum, taqdimot metodi, aqliy hujum metodi, “ajurli arra” metodi, “Adolat o‘lkasiga sayohat” metodi, “Asalari galasi” metodi, “Bahs-munozara” metodi, “Galeriya” metodi, “Gugurt donalari metodi”, “Idrok xaritasi” metodi, “Yagona davra” metodi va boshqa ko‘p metodlardan dars jarayonida foydalanish mumkin.

Misol uchun, 5-sinfda Unit 11. Lesson 1. My favourite season Educational aim of this lesson: – to learn to about seasons. Developing aims: – to enable pupils to talk about seasons. Yangi o‘tiladigan mavzu bo‘yicha “Bumerang texnologiya” sini qo‘llash mumkin. Ushbu texnologiya o‘quvchilarni dars jarayonida, matnlar bilan ishlash, o‘rganilgan materialni yodida saqlab qolish, so‘zlab berish, fikrni erkin holda bayon eta olish, qisqa vaqt ichida ko‘p ma‘lumotga ega bo‘lish hamda dars mobaynida o‘qituvchi tomonidan barcha o‘quvchilarni baholay olishga qaratilgan. Maqsadi: suhbat-munozara va turli savollar orqali tarqatilgan materiallardagi matn va savollarga qanday javob berishlarini, o‘zlashtirilganligini nazorat qilish hamda baholash. O‘quvchilarni o‘z baholarini egallashga imkoniyat yaratish.

Texnologiyaning qo‘llanishi. Amaliy mashg‘ulotlar hamda suhbat munozara shaklidagi darslarda yakka tartibda kichik guruh va jamoa shaklida foydalanilishi mumkin. Mashg‘ulotda foydalaniladigan vositalar: o‘quvchilar uchun mo‘ljallangan tarqatma materiallar (ya‘ni, mavzu bo‘yicha qisqa matnlar, suratlar, ma‘lumotlar).

O‘qitishning interfaol uslubiyatlari .

-bilish va kommunikativ faoliyatni tashkil etishning maxsus shakli bo‘lib unda ta‘lim oluvchilar bilish jarayoniga jalb qilingan bo‘ladilar, ular biladigan va o‘ylayotgan narsalarni tushunish va fikrlash imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Darsda o‘tilgan “Bumerang” texnologiyasi o‘quvchilarga fikrlash, ularda mantiqni shakllantirishga imkoniyat yaratadi, shuningdek, ularning xotirasini, g‘oyalarini, fikrlarini, dalillarini yozma va og‘zaki shakllarda bayon qilish ko‘nikmalarini

rivojlantiradi. Mazkur uslub o‘quvchilarga ta’lim bilan bir qatorda tarbiyaviy xarakterdagi:

- jamoa bilan ishlash mahorati;
- muomalalilik;
- xushfe’lilik;
- ko‘nikuvchanlik;
- o‘zgalar fikrni hurmat qilish;
- faollik;
- ishga ijodiy yondashish;
- o‘z faoliyatining samarali bo‘lishiga qiziqish;
- o‘zini baholash kabi qator sifatlarini ham shakllantirish imkoniyatini beradi.

Xulosa qilib aytish kerakki, zamonaviy tilni o‘rgatish ko‘proq madaniyatli shaxsni shakllantirishga qaratilgan bo‘lib, u o‘z-o‘zini tahlil qilish va yangi bilimlarni tizimlashtirish ko‘nikmalariga ega ekan. Innovatsion usullar butun tizimni modernizatsiya qilishning ajralmas qismidir. Shunga amin holda o‘qituvchilar eng ilg‘or yondoshuvlar bilan tanishishlari va keyinchalik ularni birlashtirishi va o‘z ishlarida foydalangan holda ta’lim tizimida sezilarli o‘sishga erishish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Xaydarov, M., Allamāratov, M., & Xayrillaeva, N. (2021). 11-16 daqiqa arsheneem intellektual. Ta'lim fanlari bo'yicha akademik tadqiqotlar, 2 (Maxsus 1-son).
2. Safarova, D. D., Pulatova, M. D., & Sultonova, Yu. A. (2017). Vzamotnosheniya pokazateley gemodinamiki s proyavleniem fizichesk oy rabotosposobnosti u sportsmenok-dzyudostok. Sport uchun joy: sovremennyyetendentsiyalar, 14(1).
3. Pulatova, M. D. (2020). Primenenie vosstanovitelnyh kompleks kompleks post vrejdeniy kvalifitsirovannyh bortsov. Xalqaro, (8-1).
4. Shukurova, S. S., Pulatova, M. D., va Serebryakov, V. V. (2021). Izmeneniya pokazateley makroelementov v krovi u fātbolistov posle fizicheskoy nagruzki. Ta'lim fanlari bo'yicha akademik tadqiqotlar, 2 (Maxsus 1-son).
5. www.ziyonet.uz
6. Wikipedia.uz